

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 129/2017-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kosa, predsjednika vijeća te Perice Rosandića i dr. sc. Zdenka Konjića, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženice M. G. i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 291. stavka 1. i drugih Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak; - dalje: KZ/11.), u povodu žalbe Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: državni odvjetnik), podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Rijeci od 10. veljače 2017. broj K-Us-3/2016., u sjednici vijeća održanoj 2. veljače 2021., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženika M. C. i njegovog branitelja G. M., odvjetnika iz Odvjetničkog društva G. M. i L. P. sa sjedištem u R.

p r e s u d i o i r i j e š i o j e :

I. Prihvaća se djelomično žalba državnog odvjetnika, ukida se pobijana presuda u odnosu na optuženicu V. C. i optuženika M. C. i kazneno djelo iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., opisano pod točkom 2. izreke te se u tom dijelu predmet upućuje nadležnom prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

II. Odbija se kao neosnovana žalba državnog odvjetnika u ostalom dijelu te se u ostalom pobijanom, a neukinutom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Rijeci, na temelju članka 453. točke 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13. i 152/14. - dalje: ZKP/08-14), oslobođeni su optužbe optuženica M. G., optuženik S. J., optuženica V. C. i optuženik M. C. da bi počinili kaznena djela protiv službene dužnosti i to optuženici M. G. i S. J. zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 1 KZ/11., a optuženici V. C. i M. C. poticanja na zlouporabu položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 1. u

vezi s člankom 37. KZ/11., opisanih u točki 1. izreke prvostupanjske presude te optuženica V. C. i optuženik M. C. da bi počinili kazneno djelo krivotvorenja isprava iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., opisano u točki 2. izreke prvostupanjske presude.

Na temelju članka 149. stavka 1. ZKP/08-14 odlučeno je da troškovi kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točaka 1. - 5. ZKP/08-14 te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

Protiv te je presude žalbu podnio državni odvjetnik zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. i stavka 3. ZKP/08-14 te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470. ZKP/08-14), s prijedlogom da „Vrhovni sud pobijanu presudu ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje“.

Optuženik S. J. je po braniteljima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva V., J., Š., S., J., J. sa sjedištem u R. na žalbu državnog odvjetnika podnio odgovor, predlažući da se ta žalba odbije kao neosnovana i potvrdi prvostupanjska presuda, podredno da se „predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje“. Odgovor na žalbu državnog odvjetnika podnijela je i optuženica V. C. po branitelju D. R., odvjetniku iz Z., s prijedlogom da se „žalbu USKOK-a odbije kao neosnovanu“ te optuženik M. C. po branitelju G. M., odvjetniku iz Odvjetničkog društva G. M. i L. P. sa sjedištem u R., predlažući da se „odbije žalbu optužbe izjavljenu protiv prvostupanjske presude“, dok optuženica M. G. na žalbu državnog odvjetnika nije podnijela odgovor.

Sukladno članku 474. stavku 1. ZKP/08-14, spis je prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Sjednica vijeća je održana u prisutnosti optuženika M. C. i njegovog branitelja G. M., odvjetnika iz Odvjetničkog društva G. M. i L. P. sa sjedištem u R., dok na sjednicu nije pristupio uredno izvješteni zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske pa je sjednica održana u njegovoj odsutnosti (članak 475. stavak 4. Zakona o kaznenom postupku, „Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje: ZKP/08-19).

Žalba državnog odvjetnika osnovana je u odnosu na optuženicu V. C. i optuženika M. C. te kazneno djelo iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., opisano pod točkom 2. izreke, dok u ostalom dijelu nije osnovana.

U odnosu na optuženike V. C. i M. C. i kazneno djelo iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11. (točka 2. izreke prvostupanjske presude):

Pobijajući prvostupanjsku presudu u odnosu na djelo iz točke 2. izreke, državni odvjetnik upire na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-14, smatrajući da postoji proturječje u obrazloženju u dijelu u kojem prvostupanjski sud navodi da je učinjena izmjena činjeničnog opisa u odnosu na vrijeme počinjenja djela na način da je navedeno da je to djelo počinjeno točno neutvrđenog dana u tijeku 2012., premda su ti dokumenti u spis poreznog nadzora predani 27. studenoga 2012., što bi onda prema stanovištu prvostupanjskog suda bilo vrijeme počinjenja djela, pri čemu taj

sud propušta uočiti da su optuženici M. G. i S. J. tim dokumentima raspolagali već kod izrade „radne verzije“ zapisnika od 9. ožujka 2012. Međutim, protivno ovakvim žalbenim navodima, ne radi se o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka, nego o pitanju činjenične naravi koje nije od utjecaja na odluku ovog suda. Pobjana presuda ispitana je u tom dijelu sukladno članku 476. stavku 1. točkama 1. i 2. ZKP/08-19 te nije utvrđeno da bi bila počinjena neka od bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, a niti je na štetu optuženika V. C. i M. C. povrijeđen kazneni zakon.

Međutim, u pravu je državni odvjetnik kada u žalbi tvrdi da je u odnosu na djelo iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11. pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Naime, s pravom državni odvjetnik tvrdi da je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da provedenim grafološkim vještačenjem nije s apsolutnom sigurnošću odnosno izvjesnošću dokazano da se na spornim dokumentima ne nalaze potpisi V. C. i M. S.. Premda je točno da je grafološkim vještačenjem utvrđeno da M. S. vjerojatno nije, a V. C. vrlo vjerojatno nije ispisao sporni potpis, prema skali vjerojatnosti koju je navela stalna sudska vještakinja N. M. H., stupnjevi „vjerojatno nije“ i „vrlo vjerojatno nije“ nalaze se vrlo blizu stupnju decidirano nije, pri čemu decidirano mišljenje, s obzirom na to da se je radilo o vještačenju preslika, nije moguće dati. Iako je u pravu prvostupanjski sud da ovakvim nalazom i mišljenjem V. C. i M. S. nisu isključeni kao skriptori spornih potpisa, s obzirom na ovakav stupanj vjerojatnosti, vrlo je mala šansa da su oni te dokumente doista i potpisali. Pritom nije neobično da državnom odvjetniku nije sporan potpis M. C., imajući na umu da je ona u vrijeme koje se optuženicima stavlja na teret da su sačinili lažnu ispravu bila živa pa je sasvim logično da je njezin potpis na tim dokumentima istinit.

Osim toga, u oba dokumenta najvećim dijelom je ostavljen nasljednicima, odnosno darovan, novac, pa se kao logično i životno postavlja pitanje, ako su, kako V. C., tako i M. C., jedini nasljednici svojih roditelja, kako oni to navode, zbog čega je bilo potrebe sačinjavati takve dokumente, kada se novac, pogotovo onaj koji se nalazi u sefu, bez ikakve dodatne procedure može prenijeti na osobu kojoj ga se daje.

Nadalje, dokumentom na kojem se nalazi potpis M. S., raspolaže se, osim s novcem, i s kućom u N., za koju je nesporno utvrđeno da je prodana prije sačinjavanja tog dokumenta pa se postavlja pitanje zbog čega je i ta nekretnina navedena u spornom dokumentu. Dokumentom na kojem se nalazi potpis V. C. raspolagano je i nekretninom, odnosno šumom kč.br. 1476/5 u R. pa je, ako se radi o darovnici (s obzirom na to da je u ostavinskom postupku iza V. C. navedeno da nije ostavio oporuku), upravo taj dokument trebao biti temelj za prenošenje prava vlasništva s V. C. na optuženika M. C., a čime se prvostupanjski sud u pobijanoj presudi uopće nije bavio.

Stoga iz svega navedenog proizlazi da je u odnosu na optuženike V. C. i M. C. i kazneno djelo iz članka 278. stavka 3. u vezi sa stavkom 1. KZ/11., za sada pogrešno, a i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje pa je prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika u odnosu na ovo djelo pobijanu presudu trebalo ukinuti i predmet uputiti nadležnom prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

U ponovljenom će postupku nadležni prvostupanjski sud otkloniti nedostatke na koje je upozoren ovim rješenjem te će više pozornosti posvetiti nalazu i mišljenju grafološkog vještaka, povezujući ih s dokumentacijom koja je priložena u spis, a po potrebi i drugom dokumentacijom radi utvrđivanja vlasništva šume spomenute u dokumentu na kojem se nalazi potpis V. C.. Nakon što izvede sve raspoložive dokaze, nadležni će prvostupanjski sud utvrditi odlučno činjenično stanje na kojem će zasnovati svoju novu presudu. Na temelju tako utvrđenog pravno odlučnog činjeničnog stanja, prvostupanjski će sud donijeti novu, zakonitu i pravilnu presudu koju će, sukladno odredbama članka 459. ZKP/08., i valjano obrazložiti.

Stoga je na temelju članka 483. stavka 1. ZKP/08-19 odlučeno kao u točki I. izreke ove presude i rješenja.

U odnosu na optuženike M. G. i S. J. i kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. KZ/11. te optuženike V. C. i M. C. i kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. u vezi s člankom 37. KZ/11. (točka 1. izreke prvostupanjske presude):

Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-14 u odnosu na točku 1. izreke prvostupanjske presude, državni odvjetnik navodi da prvostupanjski sud nije razložio sve dokaze, poglavito materijalnu dokumentaciju, konkretno sadržaj pročitanih Uputa, konkretno Upute o postupanju temeljem odredbi članka 48. Zakona o porezu na dohodak i odredbi općeg poreznog zakona od 12. lipnja 2002. Postupanje u postupku provođenja inspeksijskog nadzora od 22. rujna 2010., Postupanje temeljem članka 63. Zakona o porezu na dohodak i odredbi općeg poreznog zakona, Obrazac porezne uprave – službena bilješka kada po članku 63. Zakona o porezu na dohodak je porezno obveznik opravdao porijeklo imovine, Primjere prema Uputi Središnjeg ureda „Postupanje u postupku provođenja inspeksijskog nadzora“ od 22. rujna 2010., Opću uputu o obavljanju poslova na otkrivanju porezno kaznenih djela od 3. prosinca 2009. te Opću uputu o poreznom nadzoru, potom nije u cijelosti reproducirao sadržaj CD-a vezan za pretragu računala oduzetog od optuženice M. G. i optuženika S. J., kao što je izostalo i navođenje sadržaja putnih listova i putnih naloga te dokumentacije H., a time je izostala i analiza navedenog u kontekstu ostalih provedenih dokaza, odnosno državni odvjetnik nije raščlanio sve izvedene dokaze u odnosu na odlučne činjenice.

Protivno ovakvim žalbenim navodima državnog odvjetnika, premda doista u prvostupanjskoj presudi nije naveden sadržaj svih spomenutih Uputa te ostalih dokaza, time nije počinjenja navedena bitna postupovna povreda jer je prvostupanjski sud kroz raščlambu činjenica odlučnih za donošenje pobijane presude naveo na temelju kojih je dokaza utvrdio postojanje, odnosno nepostojanje tih činjenica te je te dokaze u bitnim dijelovima i analizirao, dok će neslaganje državnog odvjetnika s tim činjenicama biti razmotreno u okviru žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Daljnju bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-14, državni odvjetnik nalazi u tome što je prvostupanjski sud u presudi naveo u odnosu na analizu dopisa Središnjeg ureda, Porezne uprave Ministarstva financija da iz tog dopisa „...proizlazi da su zapisnici sačinjeni sukladno tada važećim odredbama Općeg poreznog zakona, Opće upute o obavljanju poslova na otkrivanju porezno kaznenih djela i Opće upute o poreznom nadzoru te tada važećih Metodologija i Uputa Središnjeg ureda Porezne uprave...“, a da se u tom dopisu samo općenito govori o obavljanju poslova Porezne

uprave pa državni odvjetnik smatra da prvostupanjski sud navodi da u tom dopisu piše nešto što ne piše u tom kontekstu jer da se ne govori o konkretnim zapisnicima na koje se sud poziva, već govori koji se zakoni i podzakonski akti primjenjuju u postupku poreznog nadzora. No, iz navedenog je dopisa (listovi 1/95-98 spisa predmeta) vidljivo da on na početku doista govori općenito o tome koji se zakoni i podzakonski akti primjenjuju u postupku poreznog nadzora, ali i da pred kraj govori i o onome što navodi prvostupanjski sud u pobijanoj presudi pa nije počinjena navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka.

Daljnju proturječnost u pobijanoj presudi prvostupanjski sud nalazi u činjenici da prvostupanjski sud prihvaća iskaz svjedokinje V. J. F. s rasprave, premda se on razlikuje od onog danog u istrazi, a da ne daje razloge zbog kojih prihvaća upravo iskaz s rasprave. No, ni u tom dijelu nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-14, s obzirom na to da iskaz ove svjedokinje dan u tijeku istrage nije konfrontiran pa se na tom iskazu ne može isključivo ili u pretežitom dijelu temeljiti prvostupanjska presuda pa činjenica da prvostupanjski sud ne navodi razloge zašto ne prihvaća taj iskaz nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude. Neslaganje državnog odvjetnika s iskazom ove svjedokinje bit će razmotreno kroz žalbenu osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Neosnovano državni odvjetnik u žalbi upire i na razlike u iskazu svjedokinje L. J. u istrazi i na raspravi, s obzirom na to da iz oba iskaza ove svjedokinje proizlazi da je bila upoznata s činjenicom da obitelj C., pa i majka optuženice V. C., ima novaca, a osim toga, i iskaz ove svjedokinje dan u istrazi je nekonfrontiran dokaz pa se niti na tom iskazu ne može isključivo ili u odlučujućem dijelu temeljiti presuda.

Stoga nije osnovana žalba državnog odvjetnika zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-14, pri čemu se bitna povreda iz članka 468. stavka 3. ZKP/08-14, koja se navodi u uvodnom dijelu žalbe, ne obrazlaže.

Pobijana je presuda i u ovom dijelu ispitana sukladno članku 476. stavku 1. točkama 1. i 2. ZKP/08-19 te nije utvrđeno da bi bila počinjena neka od bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, a niti je na štetu optuženika M. G., S. J., V. C. i M. C. povrijeđen kazneni zakon.

Nije u pravu državni odvjetnik niti kada tvrdi u žalbi da je u pobijanoj presudi činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Protivno navodima u žalbi državnog odvjetnika, ocjena je ovog suda da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da niti jedan izvedeni dokaz ne govori s izvjesnošću o sastancima i dogovorima kako to navodi optužba, a niti to proizlazi iz okolnosti u kojima je od strane optuženika M. G. i S. J. nad optuženicima V. C. i M. C. proveden porezni nadzor. Za takvo svoje utvrđenje prvostupanjski je sud dao iscrpne, jasne i valjane razloge bez ikakvog proturječja, a koje razloge u cijelosti prihvaća i ovaj sud.

Naime, kako to pravilno navodi i prvostupanjski sud u pobijanoj presudi, postojanje dogovora među optuženicima ne proizlazi iz bilješki sa sastanka održanog 27. studenoga 2012. na kojem je, prema stanovištu državnog odvjetnika, dogovoreno pisanje izjava koje su se potom pojavile u spisu, s obzirom na to da su optuženici G. i J. u tom trenutku već

raspolagali oporukom majke optuženice V. C. te oporukom i darovnicom roditelja optuženika M. C., zadužnicom pok. S. P. i drugim dokumentima. Dakle, s obzirom na to da su optuženici C. uz obavijest o početnom stanju svoje imovine dostavili i dokumentaciju kojom dokazuju svoje imovno stanje, nakon toga su optuženici G. i J. trebali, a sukladno postupku kojeg su provodili i sukladno Uputama u postupku provođenja inspekcijskog nadzora, utvrditi mogućnost, odnosno vjerojatnost da ta imovina potječe iz oporezivog dohotka, pri čemu je uzimanje izjava od osoba spomenutih u tim dokumentima, upravo jedan od načina na koji se to utvrđuje. Stoga činjenica da su se nakon tog sastanka u spisu predmeta poreznog nadzora nad optuženicima C. pojavile izjave osoba koje se spominju u dokumentima koje su ti optuženici priložili kao dokaz da njihova imovina potječe iz oporezivih izvora, nikako ne može upućivati na zaključak da je među optuženicima G., J. i supružnika C. postojao dogovor radi prikrivanja stvarnog stanja porijekla njihove imovine.

Na takav zaključak ne upućuje niti postojanje više verzija zapisnika o poreznom nadzoru jer nije niti neuobičajeno niti životno nelogično da se u postupku poreznog nadzora koji je trajao dulje razdoblje (dvije godine), rade radne verzije zapisnika u kojima se, kako se utvrdi koja od stavki u imovnom stanju osoba nad kojima se provodi nadzor, rade izmjene u tim zapisnicima. Također nije nelogično niti da se na tim radnim verzijama piše što još treba provjeriti u odnosu na koju stavku i takve bilješke ne upućuju na zaključak da se porezni nadzor provodi na način da bi se, na traženje osoba nad kojima se provodi porezni nadzor, pogodovalo tim osobama. Da se je na takav način radilo i u konkretnom predmetu, potvrđuje u svojem iskazu i svjedokinja V. J. F., čiji iskaz je, i prema ocjeni ovog suda, trebalo cijeniti kao istinit i vjerodostojan i na čijem iskazu prvostupanjski sud pravilno i osnovano temelji svoju presudu. Naime, upravo je ta svjedokinja u svom iskazu navela da se zapisnik o poreznom nadzoru uobičajeno počne pisati odmah kako se dolazi do podataka i onda se taj zapisnik, kako se dolazi do novih podataka, prepravljaju, dopunjuju, mijenja i uobičajeno porezni inspektori to vode na kompjuteru i zato postoje različite verzije zapisnika. U tom procesu može postojati više varijanti zapisnika, no, kada su prikupljeni svi podaci sjeli su, dogovarali se, razgovarali, gledali ima li potrebe da se nešto mijenja. Smatrali su da je nadzor obavljen sukladno propisima i uputama, njihovom načinu razmišljanja i odlukama vezano za činjenice koje su se pojavile u tom nadzoru. Uz porezne inspektore i ona je potpisala te zapisnike, a da nije bila suglasna sa svim onim što se navodi u tim zapisnicima, iste ne bi supotpisala.

Premda je u pravu državni odvjetnik kada u žalbi navodi da je upravo ova svjedokinja navela da je neuobičajeno da je u razdoblju od mjesec dana, odnosno od predaje prve do predaje druge obavijesti o činjenicama bitnim za oporezivanje, između optuženika G. i J. te supružnika C. održano ukupno 11 sastanaka, isto je tako navela i da nema pravila o tome koliko često se između poreznih inspektora i poreznih obveznika obavlja razgovor vezano za obavijest i podatke iz obavijesti, sve to ovisi u kojem intervalu se dobivaju podaci. S obzirom na obimnost podataka koje su supružnici C., osobito optuženik M. C., dostavili, kako u prvoj, tako i u drugoj obavijesti, a i s obzirom da je i sama svjedokinja J. F. navela da joj je trebalo dulje vrijeme da sama ispuni obavijest o činjenicama bitnim za oporezivanje, činjenica brojnosti sastanaka, kao i činjenica da su predane dvije obavijesti, odnosno da je prva obavijest od strane oboje optuženika C. nadopunjena nakon mjesec dana (u kojem su razdoblju održani ovi sastanci), niti po ocjeni ovog suda ne upućuje na dogovor između optuženika radi prikrivanja stvarnih izvora imovine supružnika C., nego na obimnost i kompleksnost imovine i načina dokazivanja njezinog porijekla.

Jednaka je situacija i s putnim nalogima iz kojih je vidljivo, kao i iz bilješki koje su optuženici G. i J. pisali u svojim bilježnicama, da su ovi optuženici, osim na predmetu poreznog nadzora nad imovinom supružnika C., radili i na drugim predmetima, iz čega proizlazi da niti sva putovanja nisu obavljena radi konzultacija s optuženicima C., a što je pravilno utvrdio i naveo u svojoj presudi i prvostupanjski sud.

Niti priznavanje isplatnica koje je optuženica G. popisala u domu C. ne upućuje na zaključak da je između optuženika G. i J. i supružnika C. postojao dogovor radi prikrivanja stvarnih izvora imovine supružnika C. nad kojima se je provodio porezni nadzor, a niti su ti podaci u suprotnosti s podacima dobivenim od M., s obzirom na to da je iz podataka na poleđinama tih isplatnica vidljivo da se je radilo o pjevanju na razno-raznim privatnim druženjima, dakle, koncertima koji su održavani mimo onih koje je organizirala sama M.. Naime, porezni inspektori su dužni prikupiti obavijesti od poreznog obveznika, zatim obavijesti odnosno izjave od drugih osoba, kao i isprave te spise i tomu slično, a potom na temelju tako prikupljenih podataka utvrđuju koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka sukladno načelu slobodne ocjene dokaza. Prema tome, iz svega navedenog proizlazi da su optuženica M. G. i optuženik S. J. obavljali svoj posao na način na koji su smatrali da je najbolji i najprimjereniji, a ako je u tom poreznom nadzoru i došlo do nekih propusta, to svakako ne upućuje na počinjenje kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 1. KZ/11., osobito ne na poticanje od strane optuženice V. C. i optuženika M. C. na počinjenje tog djela. Takve eventualne propuste može se rješavati kroz disciplinski, a ne kroz kazneni postupak.

Osim toga, iz spisa predmeta vidljivo je da je ovaj porezni nadzor proveden na inicijativu Županijskog državnog odvjetništva u Puli - Pola pa s pravom zaključuje prvostupanjski sud da bi bilo krajnje neživотно i nelogično da u takvoj situaciji kada postupaju pod kontrolom državnog odvjetništva, optuženici G. i J. postupaju svjesno i s namjerom da pogoduju optuženicima C.. U prilog tome govori i način na koji je upravo optuženicima G. i J. ovaj predmet dodijeljen u rad, o čemu je iskazivala svjedokinja J. F., rekavši da je to bio jedan od prvih predmeta koji je njihov područni ured proveo prema članku 63. Zakona o porezu na dohodak, pri čemu su ovo dvoje inspektora izabrani jer su u tom trenutku bili najmanje opterećeni drugim predmetima, a radi se o inspektorima koji su više godina za redom ocjenjivani za svoj rad visokim ocjenama. Dakle, ni iz ovakvog načina dodjeljivanja predmeta u rad ni na koji način ne proizlazi da se je radilo o „podobnim“ inspektorima koji su ovaj nadzor obavljali zbog svojih ranijih poznanstava ili veza s optuženicima C., koji su oboje suglasno iskazivali da optuženike G. i J. ne poznaju od ranije i da su ih upoznali tek kada je nad njima započeo ovaj porezni nadzor.

Protivno daljnjim navodima u žalbi državnog odvjetnika, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio i da nije bilo potrebe za uzimanjem u obzir podataka pribavljenih od različitih banaka o transakcijama na računima optuženice V. C. u razdoblju od 2006./2007. do 2011., s obzirom na činjenicu da je prema činjeničnom stanju točke 1. optužnice optuženicima stavljeno na teret da su „...dogovorili način dokazivanja izvora sredstava i u tu svrhu sastavljanja isprava kojima će se dokazivati stjecanje prikazanih novčanih sredstava i imovine navedene kao početna stanja III-okr. V. C. i IV-okr. M. C. na dan 01. siječnja 2005. godine...“, zbog čega je pravilno odbijen i dokazni prijedlog da se provede financijsko-

računovodstveno vještačenje izvora prihoda optuženice V. C.. Naime, sve je to, kao što to navodi i prvostupanjski sud u pobijanoj presudi, predmet postupka koji se protiv optuženika C. vodi pred Županijskim sudom u Puli - Pola.

Nije u pravu državni odvjetnik ni kada u žalbi tvrdi da su svjedokinje L. J. i N. M., zbog svojih prijateljskih odnosa sa supružnicima C., pristrane te da su obje umiješane u sačinjavanje lažnih i neistinitih isprava, zbog čega su i svjedočile u korist optuženika C.. Pritom se posebno u odnosu na iskaz svjedokinje J. ističe da je nelogičan jer se svjedokinja sjeća snopova i apoena novčanica te iznosa u eurima koje je majka optuženice V. C. predala svojoj kćeri V., a ne sjeća se tko joj je prepisao tekst izjave za potrebe poreznog nadzora. No, protivno ovakvim navodima državnog odvjetnika, nije ni ne životno ni nelogično to što se svjedokinja sjeća iznosa prebrojenog novca te broja snopova i apoena u tim snopovima jer nije baš svakidašnja situacija biti nazočan prebrojavanju takvog iznosa novca pa ne čudi da je svjedokinja upamtila takve detalje, dok je davanje izjave službenim osobama za prosječnog čovjeka poprilično stresna situacija i ne čudi da se svjedokinja ne može sjetiti tko joj je prepisao tu izjavu. Pritom činjenica da su izjave ove svjedokinje i optuženice V. C. pisane jednakim fontom slova, imajući na umu činjenicu da sva računala imaju takve fontove, ne znači da su obje pisane na istom računalu. A čak i da jesu, što zbog činjenice da su svjedokinja J. i optuženica C. u prijateljskim odnosima, nije isključeno, to još uvijek ne dokazuje da su optuženici V. i M. C. potaknuli optuženike M. G. i S. J. na zlouporabu položaja i ovlasti, a niti da su optuženici M. G. i S. J. na način opisan u točki 1. izreke prvostupanjske presude zlouporabili svoj položaj i ovlasti.

Što se tiče iskaza svjedokinje N. M., niti po ocjeni ovog suda, isti nije nelogičan, osobito ne zbog činjenice što u spisu predmeta ne postoji potvrda o predaji novca od strane optuženika M. C. V. M., imajući na umu vrijeme i okolnosti u kojima je taj novac predavan i činjenicu da nije predan odjednom nego sukcesivno kako je optuženik M. C. nastupao u bivšoj Njemačkoj Demokratskoj Republici. S obzirom na činjenicu da je u vrijeme kada je V. M. novac predao N. M. bio osoba u dobi od 78 godina koja je, prema iskazu svjedokinje M., u to vrijeme operirala mrežu na oko, ne začuđuje niti činjenica da nije sam napisao potvrdu o vraćanju novca, nego je tu potvrdu napisala upravo svjedokinja N. M.. Pritom iskaz ove svjedokinje ni na koji način nije doveden u sumnju iskazom svjedokinje B. M., čiji iskaz prvostupanjski sud s pravom ocjenjuje kao iskaz koji se ne može prihvatiti kao okolnosan, detaljan i uvjerljiv. Za takvu svoju ocjenu, prvostupanjski je sud dao iscrpne, jasne i u svemu valjane razloge koje prihvaća i ovaj sud i na koje se upućuje žalitelj zbog nepotrebnog ponavljanja (stranice 63. i 64. prvostupanjske presude).

Državni odvjetnik u svojoj žalbi upire i na iskaz svjedoka V. D., smatrajući da iskaz ovog svjedoka, ne samo da govori o postojanju dogovora između optuženika M. C. i optuženih poreznih inspektora, već se u potpunosti poklapa, kako s podacima o kretanju novca s tekućeg računa ovog svjedoka i od L. H., tako i sa službenom bilješkom od 1. veljače 2013. koju su sačinili optuženici G. i J. o telefonskom razgovoru i u kojoj je navedeno da je D. izjavio da potvrda nije istinita jer da on nije od optuženika M. C. posudio nikakav novac pa ga prema tome nije niti vratio, a da mu je M. C. u kolovozu 2012. donio napisanu potvrdu na potpis, pri čemu sadržaj ove službene bilješke nije ušao u konačan zapisnik o poreznom nadzoru nad optuženikom M. C..

Međutim, činjenica da sadržaj ove službene bilješke nije ušao u konačni zapisnik ne znači da su optuženici G. i J. počinili kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. KZ/11. jer ne moraju sve službene bilješke biti unesene u zapisnik, a osim toga ta je službena bilješka ostala u spisu predmeta o poreznom nadzoru nad optuženikom M. C., što bi, da su ovi optuženici doista pogodovali optuženicima C. na način kako se to tvrdi u točki 1. izreke prvostupanjske presude, bilo logično da se sakrije, odnosno da se ne nalazi u spisu, što pravilno zaključuje te valjano obrazlaže i prvostupanjski sud u pobijanoj presudi. Osim toga, potvrda koju je potpisao ovaj svjedok niti nije imala za cilj dokazivanje oporezivog izvora dohotka, nego je služila kao dokaz da su supružnici C. i prije 1. siječnja 2005. imali novaca te da su ga i posuđivali, pri čemu činjenica da je upravo optuženik M. C. u spis predmeta predao potvrdu da je V. D. dobio veću svotu novca na L., a koja potvrda po svemu odgovara onoj koju je imao upravo svjedok D., dovodi u sumnju istinitost i vjerodostojnost iskaza ovog svjedoka.

No, čak i da je istinit iskaz svjedoka D., činjenica da optuženik M. C. nije pozajmio svjedoku novac koji mu je vraćen može predstavljati tek indicij na počinjenje djela i u nedostatku, kako drugih dokaza, tako i indicija koji bi činili zatvoreni krug indicija, dovodi do oslobađajuće presude, kakva je u ovom predmetu i donesena.

Niti žalbenim upiranjem na iskaz svjedoka S. P. koji nije potvrdio da je predao novac naveden u zadužnici optuženiku M. C., premda mu se činilo da je na toj zadužnici njegov potpis, nije dovedena u sumnju pravilnost i zakonitost pobijane presude. Naime, ovaj je svjedok ispitan samo od strane policijskog istražitelja (nedugo nakon tog ispitivanja je umro), kojom prilikom nisu bili nazočni optuženici i njihovi branitelji. Dakle, radi se o nekonfrontiranom iskazu na kojem se ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda, slijedom čega je potpuno nevažno je li taj svjedok u trenutku iskazivanja bio raspravno nesposoban.

Državni odvjetnik smatra i da je prvostupanjski sud trebao u tijeku dokaznog postupka pročitati zapisnik o obavljenom poreznom nadzoru kod D. R., jer da upravo taj zapisnik koji je puno opširniji od predmetnih zapisnika, jednako kao i dokumentacija pribavljena od tri banke koju je predloženo financijski-računovodstveno vještačiti, dokazuju da u konkretnoj situaciji u odnosu na optuženike C. nije pravilno proveden nadzor po članku 63. Zakona o porezu na dohodak. Međutim, pravilno je prvostupanjski sud odbio provođenje ovih dokaza, s obzirom na to da D. R. nije optuženik u ovom postupku, a navedena dokumentacija se ne odnosi na razdoblje navedeno u točki 1. činjeničnog opisa optuženicima na teret stavljenih kaznenih djela.

Slijedom svega navedenog, ocjena je ovog suda da je pravilno utvrđenje prvostupanjskog suda u pobijanoj presudi da nije utvrđeno da su optuženici M. G. i S. J. počinili kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. stavka 1. KZ/11. na koje djelo da su ih potaknuli optuženici V. C. i M. C. na način opisan u točki 1. izreke prvostupanjske presude, koje utvrđenje nije dovedeno u sumnju žalbom državnog odvjetnika pa su sukladno tome pravilno i zakonito na temelju članka 453. točke 3. ZKP/08-14 oslobođeni optužbe.

Stoga je na temelju članka 482. ZKP/08-19 odlučeno kao u točki II. izreke ove presude i rješenja.

Zagreb, 2. veljače 2021.

Predsjednik vijeća
Damir Kos, v. r.